

การประเมินคุณค่าสิ่งพิมพ์เพื่อการวิจัยด้านเกษตรกรรมนิยมประเทศไทย

นายสมบุญ แก่นตะเคียน

005216

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

วิทยานพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2517

AN EVALUATION OF PUBLICATIONS FOR RESEARCH IN THAI CUSTOMS

Mr. Somboon Kantakian

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1974

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
.....
.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัมพร ทีชะระ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การประเมินคุณค่าสิ่งพิมพ์เพื่อการวิจัยด้านขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

ชื่อ

นายสมบูรณ์ แก่นตะเคียน แผนกวิชา บรรณารักษศาสตร์

ปีการศึกษา

2517

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อสำรวจและศึกษารวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์ทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณีไทย แล้ววิเคราะห์ประเมินคุณค่าสิ่งพิมพ์ดังกล่าว พร้อมทั้งจัดทำสาระสังเขปและครรชนนี้คนเรื่องเพื่อให้บริการแก่นิสิตนักศึกษา และนักวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ได้ใช้ประโยชน์

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยจากเอกสาร โดยสำรวจจากสิ่งพิมพ์สาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีในหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหอสมุดแห่งชาติ ส่วนวิธีการประเมินคุณค่าสิ่งพิมพ์นั้นใช้วิธีการทางบรรณารักษศาสตร์

จากการศึกษาวิจัยสิ่งพิมพ์ดังกล่าวจากหอสมุดทั้งสองแห่ง ทำให้ทราบว่า สิ่งพิมพ์ซึ่งจะใช้เป็นหลักฐานเพื่อศึกษาเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีไทยมีอยู่มากพอสมควร และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ยังมีปะปนอยู่กับสิ่งพิมพ์ทางด้านประวัติศาสตร์และวรรณคดีด้วย สิ่งพิมพ์ที่นำมาศึกษารวมทั้งหมด 129 เรื่อง เป็นสิ่งพิมพ์ทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณีโดยตรง 55 เรื่อง สิ่งพิมพ์จากจารึก 91 หลัก จดหมายเหตุ พระราชพงศาวดาร และตำนาน รวม 60 เรื่อง และสิ่งพิมพ์จากวรรณคดี 14 เรื่อง สิ่งพิมพ์เหล่านี้ล้วนเป็นหลักฐานที่จะศึกษาประเพณีเกี่ยวกับชีวิตและประเพณีเกี่ยวกับสังคมตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยมาจนถึงปัจจุบันได้ สำหรับเนื้อเรื่องโดยทั่วไป สิ่งพิมพ์ที่ได้นำมาศึกษาทั้งหมดไม่เพียงแต่ให้ความรู้ทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณีเท่านั้น ยังได้ให้ความรู้ทางสังคมและวัฒนธรรมไทยซึ่งเป็นโครงสร้างสำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณีด้วย

Sukhothai period up to the present time. As for the contents, all publications studied not only focus on the knowledge of customs but also present the Thai societies and culture which are the important structure of customs.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงไปด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากศาสตราจารย์
 สุทธิลักษณ์ อัมพวันวงศ์ หัวหน้าแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหา-
 วิทยาลัย ซึ่งได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ผู้เขียนมีความสนใจที่จะเรียบเรียง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัมพร ทีชะระ กรุณารับเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้คำแนะนำ
 และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านที่เอื้อนามมาแต่นั้นไว้
 เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

สมบูรณ์ แก่นตะเคียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ข
รายการตารางประกอบ	ฅ

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	4
2. วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย	6
2.1 วัฒนธรรมไทย	6
คำจำกัดความ	6
ประเภทของวัฒนธรรม	11
2.2 ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย	24
คำจำกัดความ	25
ชนิดของประเพณี	26
ข้อห้าม	32
จารีตประเพณี	36
ขนบประเพณี	39

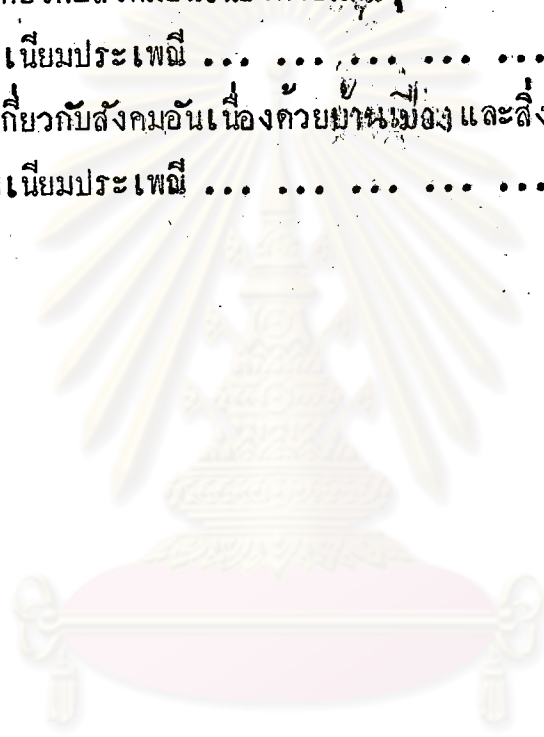
ธรรมเนียมประเพณี	44
ประเพณีสืบต่อ	48
ประเพณีนิยม	49
สมัยนิยม	51
3. หลักการประเมินค่าสิ่งพิมพ์	54
การค้นคว้าจากเอกสาร	54
เอกสารอันดับแรกและเอกสารอันดับรอง... .. .	56
การประเมินค่าสิ่งพิมพ์	58
4. ที่มาและสาระสังเขปของสิ่งพิมพ์	64
สิ่งพิมพ์ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีไทย	65
สิ่งพิมพ์ด้านวรรณคดีที่กล่าวถึงขนบธรรมเนียมประเพณีไทย... .. .	146
สิ่งพิมพ์ด้านประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงขนบธรรมเนียมประเพณีไทย	174
5. การประเมินค่าสิ่งพิมพ์... .. .	260
คุณค่าด้านประเพณีเกี่ยวกับชีวิต	262
คุณค่าด้านประเพณีเกี่ยวกับสังคมอันเนื่องด้วยกิจกรรมบุคคล	279
คุณค่าด้านประเพณีเกี่ยวกับสังคมอันเนื่องด้วยบ้านเมือง	289
บรรพชนที่คนเรารู้จักจากสิ่งพิมพ์ที่นำมาศึกษา	303
6. สรุปผลการวิจัย	374
สรุปการวิจัย... .. .	374
ขอเสนอแนะ... .. .	377
บรรณานุกรม	378
ประวัติการศึกษา	386

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1. ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต และสิ่งพิมพ์อ้างอิงทางขนบธรรมเนียมประเพณี	262
2. ประเพณีเกี่ยวกับสังคมอันเนื่องด้วยกฎหมายคดี และสิ่งพิมพ์อ้างอิงทาง ขนบธรรมเนียมประเพณี	279
3. ประเพณีเกี่ยวกับสังคมอันเนื่องด้วยขนบธรรมเนียม และสิ่งพิมพ์อ้างอิงทาง ขนบธรรมเนียมประเพณี	289

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย